

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1706

Approbationis ejusdem Formula XVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62406)

dato Procuræ, quod exhibuit, & vacante Cura Animarum Ecclesiæ filialis N. d. loci, quæ exerceri solet per V. Curatum amovibilem nominandum à dicta Universitate, nomine ejusdem nominavit, & præsentavit Rev. Presbyterum N. sæcularem, petens illum admitti, & pro exercitio dictæ Curæ approbari; & quatenus rejiciatur (quod non credit) nunc pro tunc petiit sibi concedi congruum terminum ad novam alterius Presbyteri præsentationem faciendam, protestans omni, &c.

Illustrissimus, & Reverendissimus D. N. Episcopus (sive Vicarius) N. nominationem, & præsentationem d. Presbyteri N. nomine Universitatis N. factam admittit, & recognita per Examinatores præsentati idoneitate, tam quoad litteraturam, quam quoad mores, & cætera requisita, illum ad exercitium dictæ Curæ pro V. Curato dictæ Ecclesiæ N. cum solita assignatione Congruæ, cum facultatibus, & oneribus solitis approbavit, & litteras patentes expediri mandavit. Die:

Ita est N. Cancellarius Episcopalis N.

Litterarum patentium appro-
bationis.

FORMULA XVIII

SUMMARIUM.

- 1 Universitates Laicorum sunt capaces nominandi Curatos amovibiles.
- 2 Quæ sint jura Parochialia hic referuntur, & quæ hodiè sint in viridi observantia enumerantur, & num. 3. & 4.
- 3 Canonicus Parochus, sive Curatus potest eligi Vicarius Capitularis, & reprobat Quærant.
- 4 Parochus non tenetur subministrare Cappellanis, seu Presbyteris in sua Ecclesia celebrare volentibus paramenta necessaria.
- 5 Parochus non cogit hæredes Defuncti pro solita quantitate Cere pro funere, neque ad vocandum alios præter Parochum si nolint.
- 6 Nihil pro publicatione matrimonii, vel Ordinum exigit; & ad munuscula pro administratione Sacramenti matrimonii Parochianos non cogit.
- 7 Non prohibet benedictiones Anima-

- lum, quæ fiunt à Cappellanis Ecclesiæ sitæ intra Parochiam.
- 10 Benedicit privativè Puerperas, & referuntur Decreta, & num. 11. & 12.
 - 11 Non ingreditur Ecclesias Regularium cum Stola, & Cruce, nisi adsit Consuetudo; neque exigit pro funere explendo in ipsdem Ecclesiis majorem eleemosynam.
Potest functioni Exequiali in Ecclesiis Regularium assistere tamquam unus de populo, ibid.
 - 12 Parochi, & Curati, munia Parochialia per se ipsos, & non per substitutos adimplere tenentur.
 - 13 Curati Ecclesiarum debent habere Congruam certam, quamvis sint amovibiles.
Congrua semel taxata non potest minui, quamvis Curatus diminutioni consentiret, ibid.
 - 14 Parochus, sive Curatus, non potest se excusare à residentia prætextu insalubritatis aeris, aut consuetudinis.
 - 15 Curatus amovibilis non potest amoveri inconsulto Episcopo.

N. Epi-

N. Episcopus N.

Dilecto &c.

Tibi Nobis ab Univerſitate loci N. cui titulo immemorabilis conſuetudinis *ius pertinet nominandi* præſentato ad Curam Animarum exercendam in Eccleſia Parochiali filiali N. dicti loci, idoneoque ab Examinatoribus noſtris Synodalibus, tam quoad ſcientiam, quàm quoad alia requiſita reperto, & à Nobis approbato, licentiam, & facultatem concedimus, Miſſas Parochiales, & alia Divina Officia in d. Eccleſia celebrandi, Sacramenta omnia adminiſtrandi, nec non *munia Parochialia exercendi, & jura tuendi honoribus, & oneribus conſuetis.* Teque V. Curatum amovibilem d. Eccleſiæ, ſic à Nobis approbatum conſtituimus, & deputamus, admonentes in Domino, *ut per te ipſum* tuis muneribus, & præſertim in edocendo Doctrinam Chriſtianam ſedulò incumbas, *& de ſolita certa Congrua,* quam tibi aſſignamus, reſponderi facias. Volumus autem, quod *à reſidentia* durante officio *diſcedere, nec ab eo amoveri* poſſis Nobis inconſultis. In quorum Teſtimonium has præſentes litteras (ſalvis juribus Eccleſiæ Matricis N.) à nobis ſubſcriptas, expediri juſſimus. Datum, &c.

N. Episcopus N.

Loco ✠ Sigilli.

N. Cancellarius Episcopalis.

ADNOTATIONES.

IUS PERTINET NOMINANDI. Univerſitates Laicorum ſunt capaces nominandi Curatos amovibiles, juxta firmata à Rota coram Priolo *decif. 104.* & coram Peuting. *decif. 173.* & tenuit quoque *Sac. Congr. Episc. & Regular. in Aquilana favore Univerſitatis Terræ Ariſchie 29. Julii 1695. referente Eminentiff. Card. de Abdua.*

2. MUNIA PAROCHIALIA EXERCENDI, ET JURA TUENDI. Munus, & jus Parochiale complectitur plures functiones, quas Abb. *in Rubr. de Paroch. num. 2.* ad quinque reducit, nempe Primò, quod Parochiani diebus feſtivilis Miſſam audiant in Parochia (& hoc ceſſit ab aula:) Secundò, ut iidem Parochiani Sacramenta percipiant in Eccleſia Parochiali, (& hoc hodiè reducit ad præceptum Paſchale.) Tertio, ut in eadem Eccleſia ſepellantur (& hoc ſer-

vatur, niſi alibi ſepulturam elegerint:) Quarto ad præſtationem Decimarum: Quintò ad oblationes, (hoc multas habet fallentias, quam dedi in adnotationibus Formulæ licentiæ erectionis Eccleſiæ,) & Abbatem ſequitur Rotor. Coccin. *dec. 2089.*

3. Barboſ. *autem in Summ. decif. Apoſtolic. in verb. Functiones Parochiales collect. 391.* ampliatur, & extendit jus Parochiale ad ſequentia. 1. Ad Benedictionem Candelarum in die Purificationis, & Cinerum in feria quarta Quadrageſimæ. 2. Ad celebrationem Miſſæ in feria quinta Cœnæ Domini. 3. Ad Benedictionem Palmarum, & Domorum. 4. Ad delationem Sanctiſſimi Sacramenti in Proceſſionibus per Parochiam, & idem repetit, & firmat *in collect. 555. 556. & 558.* & cum Barboſ. concordant *Tondu. quaſſ. Benefic. tom. 1. cap. 63. num. 19. & ſeq. Nicol. in ſoſc. verb. Parochus num. 17. & 18. Pignatell. conſult. 73. num. 86. & 105. tom. 8.* quæ omnia continent

tinet Decretum Sacr. Congreg. Rituum relatum à Quarant. verb. Missa in fin. 18. Maii 1602.

4. Verùm hodiè functiones privativæ, quæ ad Parochos spectant, & quæ in viridi observantia sunt, ad pauca reducuntur, nempe Primò, ad delationem Stolæ in processionibus funeralibus, Sac. Congr. Rituum apud Pignatell. consult. 73. n. 110. tom. 8. Sac. Congr. Concil. in Ebrunden. in responsione ad 11. 25. Junii 1695. Secundò, ad benedictionem Domorum in Sabato Sancto, Barbof. & alii supra laudati, Romag. ad Synod. Gerunden. lib. 3. tit. 11. c. 6. Tertio, ad perceptionem Decimarum, c. Cum contingat, cap. Quoniam Nobis de Decim. Quarto, ad administrationem Sacramenti Eucharistiæ tempore Paschatis, c. Omnis utriusque sexus de pœn. & remis. & infirmitatis, etiam Canonici Cathedralis, Sac. Congr. Concil. in Tiburt. 12. Maii, & in Novarien. 17. Septemb. 1695. & in Narnien. 26. Septemb. 1699. Quintò, ad retentionem Clavis Tabernaculi, & rerum, quæ pertinent ad Sacramenta, c. 1. de cust. Euchar. Sac. Congr. Concilii in Signina Præminentiarum 18. Novembr. 1690. & 13. Januar. 1691. & in Neapolit. 14. Novemb. 1693. Sextò, ad Benedictionem Sponsorum, & Cadaverum Defunctorum antequam è Domo leventur, Lezan. oper. moral. tom. 2. & ver. Benedictio n. 18. Rot. coram Zarat. decis. 45. n. 40. & seq. Sac. Congr. Concil. in Bononien. 14. Februar. 1694. Septimò, ad publicationem Matrimoniorum, Excommunicationum, & Indulgentiarum Sac. Congr. Episc. in Firmana 3. Julii 1615. in responsione ad 8. Hæc inquam non nisi à Parocho, vel de ejus licentia exerceri, & expleri non valent, ut firmant jura, & Decreta allegata. Adde Benedictionem Fontis Baptismalis, & quod Parochus tempore Quadragesimæ potest de mane in sua Ecclesia prædicare non obstante consuetudine, quod in sola Ecclesia Matrice, vel alia concionetur, Sac. Congr. Concil. in Florentina Juris Prædicandi 26. Januar. 1697.

5. HONORIBUS, ET ONERIBUS CONSUETIS. Si Parochus, vel Curatus sit simul Canonicus, poterit eligi Vica-

rius Capitularis, quia à jure hoc prohibitum non reperitur, prout contra Quarant. in Summ. Bullar. verb. Capitulum Sede vacante dub. ultim. versic. item erit, respondit Sac. Congr. Episc. in Orien. 19. Julii 1619. ubi dicitur, quod Decreta à Quaranta in contrarium allegata debent intelligi, quatenus vera sint, de Parocho Rurali.

6. Non tenetur Parochus, sive Curatus subministrare Cappellanis, seu aliis Presbyteris in sua Ecclesia Missas celebrare volentibus, paramenta necessaria, sed tantum hortari potest, sic respondit Sac. Congr. Episcop. & Regul. in Montis alii 25. Maii 1699. non obstante solito Sac. Congr. Rituum in Egitan. 10. Junii 1602. confirmata in Suanen. 31. Maii 1698. & concordant alia Decreta, quæ refert Barbof. in Sum. decis. Apostol. verb. Curatus n. 3.

7. Non potest cogere Heredes Defunctorum, ut solitam quantitatem Cere pro funere subministrent, sed hi quantitatem sibi ipsis benè visam dare poterunt, Sac. Congr. Episc. in Cassanen. 5. Maii 1617. & ad funus, quos eis placuerit vocare, vel neminem, nisi solum Parochum, Sac. Congr. Concil. in Ebrunden. 25. Junii 1695. in responsione ad secundum, & Sac. Congr. Rituum in Vaden. 2. Augusti 1698.

8. Pro publicationibus Matrimoniorum, & Ordinum nihil exigere debet; pro fide verò, decimam partem unius scuti, & quoad munuscula, non potest Parochianos cogere, ut ad hæc respondit Sac. Congr. Episc. & Regul. referente Eminentiss. Acciajolo in Sanctæ Severinæ Emolumentorum 6. Augusti 1700.

9. Benedictiones Animalium in die festo S. Antonii Abbatis dare, & oblationes recipi ab aliis Cappellanis, & Rectoribus aliarum Ecclesiarum intra fines Parochiæ existentium nec prohibere, nec impedire valet, quia inter functiones Parochiales ista Benedictio non connumeratur, Sac. Congr. Episc. in Fulginat. 25. Maii 1685. & in Tudertina 18. Novembr. 1695. Sac. Congr. Concil. in Ravennaten. 12. Novem. 1695. quæ conclusio vera est, etiam quoad Religiosos Sancti Antonii Viennen. qui nullum jus privativum id prohibendi habent, ead. Sac. Congregat. Episc. in Tudertina 18. Novembr. 1695.

10. Quo

10. Quo verò ad cæteras Benedictiones, Gavanti, *super Rubr. Missal. p. 4. tit. 19. n. 1. & 2.* hanc dat distinctionem, nempe, quod Benedictiones, quæ sunt in Missali, possint expleri à quocumque Sacerdote; quæ verò sunt in Rituali, à solo Parocho. At Gavanti distinctio servari poterit, ubi consuetudo contrarium non præscripsit; ac etiam servanda est in benedictione mulierum post partum, quia cum hæc fiat publice cum Superpelliceo, Stola, & Aqua benedicta, ac cum oblatione Candelæ, quæ sunt signa jurisdictionis, ad solum Parocham intra fines suæ Parochiæ, tanquam habentem jurisdictionem, & intentionem fundatam in oblationibus spectare debet, Nicol. *in flosc. verb. Parochus n. 17.*

11. Et licet Regulares autem benedictionem hanc Puerperarum esse actum voluntariæ devotionis, & ideo ipsis quoque ad exclusionem Parochi esse licitam, nec esse functionem Parochialem sustinere nitantur, allegando Decretum *Sacr. Congreg. Concilii in una Bononien. 2. Julii 1620.* quod refert *Novar. in Sum. Bullar. part. 2. commen. 91. num. 17.* & alii Authores Regulares, quos refellit Parochus Pignatell. *consult. 76. num. 17. tom. 5.* Nihilominus à dicto Decreto, quod innitebatur concordiæ, & consuetudini præscriptæ, fuit ab ead. *Sac. Congreg. recessum in Antuerpien. 19. Novembr. 1662.* ut testatur idem Pignatell. *loc. cit. n. 17.*

12. Et huic ultimæ resolutioni famulatur alia novissima *Sacr. Congregat. Vistationis Apostolicæ in Romana jurium Parochialium 15. Septembris 1693. & 23. Januarii 1698.* in qua, articulo partibus informantibus plenè discussio, decisum fuit, proponente Eminentissimo Card. Bichio, benedictionem Puerperarum spectare privativè ad Parochum Sancti Nicolai in Carcere, ad exclusionem Ecclesiæ, & ministrorum Hospitalis S. M. Consolationis.

13. Item non potest Parochus, (nisi adsit consuetudo) occasione funerum ingredi Ecclesiam Regularium cum Stola, & Cruce, neque exigere majorem elemosynam ab exteris tumultandis in eisdem Ecclesiis, quàm à Civibus, ut respondit *Sac. Congr. Rituum in dicta Vaden.*

Juris Funerandi 2. Augusti 1698. referentia Eminentiss. Noris, & Sac. Cong. Concil. in d. Ebrunden. Jurium Parochialium 25. Junii 1695. in-responione ad decimum: potest tamen Parochus functioni Exequiali assistere, tamquam unus de populo, *Sac. Congr. Rituum in Mantuana Funerum 21. Novembr. 1699.*

14. **PER TE IPSUM.** Parochi, & Curati Animarum cogendi sunt, ut per se ipsos, & non per substitutos eorum munia adimpleant, Barbof. *supra Concil. sess. 23. cap. 1. num. 48. de Reform. & in Summ. decis. Apostol. collect. 555. n. 6. Fagnan. in cap. Exirpanda 9. Sanè n. 4. de Præbend. Garz. de Benef. part. 3. cap. 2. num. 53.* ubi firmat, quod Parochus per se ipsum, & non per Vicarium deservire, & injuncto sibi Officio desungi debet.

15. **DE SOLITA CERTA CONGRUA.** Congruam certam debet habere Curatus ad formam Constitut. Pii V. 47. quamvis sit amovibilis, ut declaravit *Sac. Congreg. Vistationis Apostolicæ in Eanen. 26. Novemb. 1693.* cujus quantitas ad præscriptum dict. Bullæ, aut alterius provisionis jam taxata, non potest minui, quamvis Curatus electus, & deputatus diminutioni consentiat, & pro minori quantitate spondeat deservire: Quia hujusmodi pactio sapit Simoniam, & improbata fuit Decreto *Congreg. super statu Regularium emanato 8. Octobr. 1670.* quod refert Pignatell. *consult. 31. n. 1. in fin. to. 3.* & novissimè iterum damnata per *Sac. Congregat. Concil. in Burgi S. Sepulcri Congregat. 5. Septembr. 1699.* in qua contra Monachos Camaldulenses fuit additum -- *Et Monachi se justificent super asserta Simoniacorum Sac. Congreg.* Nil mirum si debeatur Congrua Parocho, quia qui spirituaalia seminat, debet in carnalibus sufficienter provideri, juxta *Drvi Pauli oraculum Rom. 15. Cor. 9.*

15. **NEC A RESIDENTIA DISCEDERE.** Qui Curæ Animarum præficitur non excusatur à Residentia prætextu insalubritatis, aut rigiditatis aeris, neque consuetudinis contrariæ *Sacr. Congregat. Concilii apud Pignatell. consult. 4. n. 19. tom. 7.* & nuper in *Castien. Residentiæ*, in qua cum Parochus præ-

textu

textu rigiditatis aeris, & consuetudinis non residendi à residentia se excusare vellet, omnium votis rescriptum fuit, quod Episcopus cogeret, & Parochus amplius non audiretur, 28. Septemb. 1680. & 28. Novemb. 1699.

17 **NEC AB EO AMOVERI.** Regula est juris, quod illius est deponere, cuius est instituire, cap. Conquerente de offic. Ord. Unde cum Curatus instituitur auctoritate Episcopi juxta dispositionem Concilii Trid. sess. 7. cap. 7. de reform. ubi Barbof. n. 25. & 26. consequens est, quod non possit à cura destitui, neque amoveri sine Episcopi scientia, quamvis sit amovibilis, Nicol. in flosc. verb. Cappellanus num. 7. Grat. discept. 167. & 590. num. 12. & declaravit Rot. decis. 53. n. 90. coram Peuting. & in terminis pro veritate scribit Card. de Luc. de Benefic. disc. 80. num. 20. & 21.

Testamenti à Parocho conscribendi.

FORMULA XIX.

SUMMARIUM.

- 1 Interpretatio voluntatis Testatoris desumitur à communi usu loquendi ejus Patriæ, quando Testamentum est conditum lingua vernacula.
- 2 Voluntas Testatoris inepta, & irrationalis non est servanda.
- 3 Puella, quæ passa est comprimari ab amasio, non venit sub nomine Puellæ honestæ, quamvis cum eo matrimonium contrahat, & n. 4.
- 4 Sub nomine Puellarum pauperum Civiliū, veniunt filia Mercatorum, & Artificum.
- 6 Legatum relictum Puellis monachandis, an debeatur ingressis in Conservatoria Tertiariarum? disceptatur, & distinctione resolvitur, num. 7.
- 8 Legatum relictum pro Maritandis Puellis potest distribui monachandis, sed non è conversò, quia favorabilior est status celibatus, & num. 9.
- 10 Legatum relictum pro Dotandis Puel-

lis potest distribui pro augenda Dote, etiam jam Maritatis, & pro Dote Puellarum expositarum ejusdem loci.

- 11 Legatum relictum Puellis Monachandis, an debeatur illis, quæ Monachantur extra Patriam Testatoris? offertur casus decisus, num. 12.
- 13 Legatum relictum pauperibus, debet distribui pauperibus Patriæ Testatoris.
Loca Pia veniunt sub nomine pauperum, ibid.
- 14 Clerici veniunt sub nomine miserabilium personarum, & ideo admittuntur ad miserabile beneficium cap. Odoardus de solut.
Non veniunt tamen sub nomine Religiosorum in pœnalibus.
- 15 Consanguinei Testatoris, si sint pauperes, præferuntur cæteris in distributione facienda pauperibus.
- 16 In distributione cleemosynæ, qui pauperes sunt præferendi? remissive.
- 17 Legatum Missarum in Ecclesia Regularium celebrandarum, debet adimpleri per Cappellanum electum ab hærede, & n. 18.
- 19 Onus legati Missarum in Ecclesia Regulari relictum, transfertur ad Ecclesiam secularem, quando Religiosi non sunt præstare patientiam.
- 20 Cappellanus, qui habet onus celebrandi Missas pro Suffragio Animæ Testatoris, potest, & debet celebrare Missas concordantes cum Officio.
- 21 An, & quando redditus legati Missarum diminuti, debeant suppleri, vel Missæ reduci? disceptatur, & distinctione resolvitur, num. 22. 23. & 24.
- 25 Diminutis redditibus, reduci debent potius cleemosynæ, & residentia, quam Missæ, & redditur ratio, num. 26.
- 27 Pecunia an veniat sub legato mobilium Domus.
- 28 Clausula con piena ragione, supplet hæredis institutionem.
- 29 Clausula Codicillaris excusat Parochum à rogatione Testium.